

DO DNEŠNÍHO DNE nikdo nevymyslel zaklínadlo, které by čarodějům a čarodějkám umožňovalo bez pomoci létat v lidské podobě. Těch několik málo zvěromágů, kteří se proměňují v okřídlené tvory, sice létat umí, tvoří však jen vzácnou výjimku. Jsou-li čaroděj nebo čarodějka přeměněni v netopýra, mohou sice vzlétnout, protože však mají netopýří mozek, v okamžiku, kdy se vynesou do vzduchu, neodvratně zapomenou, kam měli namířeno. Levitace je běžně praktikovaným uměním, naši předkové se však nechtěli spokojit s tím, že se budou vznášet pět stop nad zemí. Chtěli něco víc. Chtěli létat jako ptáci, aniž by se ovšem obtěžovali tím, že by si nechávali narůst perí.

V dnešní době je pro nás už takovou samozřejmostí, že každá kouzelnická rodina v Británii má doma přinejmenším jedno létající koště, že si jen zřídka kdy položíme otázku, proč tomu tak vlastně je. Proč se zrovna tak obyčejná věc, jakou je koště, stala jediným legálně povoleným prostředkem osobní přepravy čarodějů a čarodějek? Proč jsme u nás na Západe ne-zavedli létání dejme tomu na koberci, který si získal takovou oblibu u našich východních sousedů? Proč jsme raději ne zvolili létající sudy, lenošky, létající vany... Proč právě košťata?

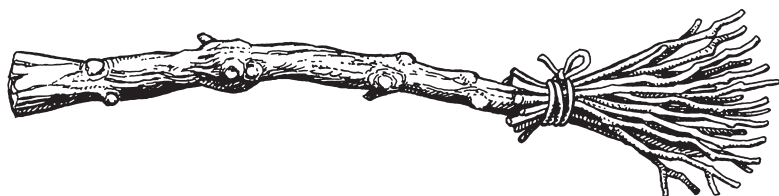
Čarodějky a čarodějové si odjakživa velice dobře uvědomovali, že kdyby jejich mudlovští spoluobčané znali plný rozsah kouzelnických schopností, určitě by se ho snažili využít ve svůj prospěch, takže svou existenci tajili už dávno předtím, než vstoupil v platnost Mezinárodní zákoník o utajení kouzel. Pokud tedy chtěli ve svých domácnostech přechovávat něco, co by jim umožňovalo létat, muselo to být něco nenápadného, co se dalo snadno ukrýt. Koště bylo k tomuto účelu ideální; když na ně mudlové narazili, nebylo třeba nic vysvětlovat a vymýšlet žádné výmluvy, bylo lehce

přenosné a nebylo drahé. Přesto však první košťata, očarovaná za účelem létání, měla jisté nedostatky.

Historické záznamy dokumentují, že evropské čarodějky a evropští kouzelníci užívali létajících košťat již roku 962 našeho letopočtu. V jistém německém iluminovaném rukopisu z té doby je obrázek tří čarodějů, kteří sesedají ze svých košťat s neobyčejně ztrápeným výrazem ve tvářích. Skotský kouzelník Guthrie Lochrin se ve svém spisu z roku 1107 zmiňuje o „zadnici plné třísek a obrovské zlaté žile“ jako o následcích krátkého letu na koštěti z Montrose do Arbroathu.

Jedno ze středověkých košťat, které je vystaveno v Muzeu famfrpálu v Londýně, nám názorně ukazuje důvody Lochrinova nepohodlí (viz obr. A). Tlustá sukovitá násada z nelakovaného jasanového dřeva s lís-

Obr. A

kovými větvičkami neuměle přivázanými na jednom konci nezaručovala pohodlí ani aerodynamický let. Kouzla, jimiž bylo koště obdařeno, jsou podobně primitivní: dokážou se pouze jednou rychlostí pohybovat kupředu, dokážou stoupat, klesat a zastavovat.

Vzhledem k tomu, že kouzelnické rodiny si v té době košťata pro svou potřebu vyráběly samy, existovaly mezi jejich výtvary obrovské rozdíly v rychlosti, pohodlí a manévrovacích schopnostech. Někdy ve 12. století se však kouzelníci naučili nabízet své služby k vzájemné výměně, takže zručný výrobce košťat mohl své produkty směňovat třeba za lektvary, které zase lépe než on připravoval jeho soused. Když se košťata stala pohodlnějším dopravním prostředkem, začalo se na nich létat spíše pro potěšení než jen kvůli tomu, aby se jejich majitel dostal z bodu A do bodu B.